

Emelőgép-e a kézi működtetésű gyalogkísérető targonca (béka), illetve a hasonló elvi alapokon működő 1,4 m emelési magasságú teljesen kézi működtetésű emelőtargonca?

Válasz:

A választ két lépésben lehet megadni, mert külön kell választani a kézi működtetésű targoncák közül a „békát” és a kézi működtetésű emelőtargoncát.

1.) A kézi működtetésű szállítótargonca (béka):

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi igazgatóság (korábban OMMF) honlapján a munkavédelmi „Tanácsadó Szolgáltató” „Kérdések – válaszok” helyen (http://www.ommf.gov.hu/index.php?akt_menu=310#a.mozg) 2013. február 8-i állapotban az **o ANYAGMOZGATÁS, SZÁLLÍTÁS, TÁROLÁS, KÖZLEKEDÉS** címszó alatt a következő információ érhető el:

„A raklapemelő („béka”) emelőgép?

A gyalogkísérető, kézi működtetésű, hidraulikus targonca (nevezik még raklapemelőnek, békának is) nem emelőgép, ugyanis az EBSZ [47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet melléklete = Emelőgép Biztonsági Szabályzat]fogalom meghatározása szerint az emelőgép: ”terhet emelni vagy süllyeszteni képes, azt a kiindulási helyzetéből az érkezési helyzetébe továbbítja.” A „béka” a terhet nem emeli fel, azt csak szállítási helyzetbe hozza! Ennek megfelelően az EBSZ hatálya nem terjed ki rá. A raklapemelő nem emelő, hanem anyagmozgató berendezés! A felülvizsgálatok gyakoriságára a gyártó előírásai az irányadók, mivel a „békák” sem az emelőgépek, sem a veszélyes munkaeszközök körébe nem tartoznak.”

Eltekintve az elnevezésből adódó ellentmondástól a magyarázat egyértelművé teszi a „béka” – és a hasonló elvek alapján működő berendezések - besorolását a munkaeszközök között, azaz azok a berendezések , amelyeknek használatakor az általuk mozgatott terhet felvételkor nem kell levenni valahonnan, illetve lehelyezéskor nem kell azt valamire feltenni, **azok nem tartoznak** az Emelőgép Biztonsági Szabályzata alá. (Az elnevezésből adódó ellentmondás: „„A „béka” a terhet nem emeli fel, azt csak **szállítási** helyzetbe hozza!””, ugyanakkor „„nevezik még **raklapemelőnek**””)

Az előzőekből következik az is, hogy mindazok a berendezések, amelyek kialakítása ugyan hasonló a békához, de velük a mozgatott szállítmányt akár egymásra lehet halmazolni, vagy akár polcra lehet felhelyezni, (vagy levenni; azaz amelyek nagyobb mértékben emelik meg a tehet mint, ami a vízszintes mozgatáshoz szükséges), azok pedig emelőgépek, reájuk az EBSZ előírásai érvényesek.

Kezelői jogosultság, képzettség:

A vízszintes szállítást végző rakodólap-továbbítók kezelőinek képzettségéről a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 55. § (1) bekezdése a következőket írja elő:

„ munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

...

c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor

...

elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat.”

A fentiekben foglaltak ellenére javaslom, hogy a „béká”-nál is azt az eljárást alkalmazzák, mint a függesztékeknel (nyilvántartó karton, időszakos vizsgálatok – EBSZ I. fejezet 7.2.9. pontban leírtak szellemében.

2.) Kézi működtetésű emelőtargonca:

Más a helyzet azokkal a kézi működtetésű emelőtargoncákkal, amelyek kialakítása lehetővé teszi a rakományuk vízszintes mozgatásán túl azok halmazolását, vagy azok állványok polcaira felhelyezését, onnan való levételét. Ezek emelőgépeknek minősülnek, s rájuk az EBSZ –ben leírtak vonatkoznak, az általánosan előírtakon túl a IV. fejezetben meghatározó, mert ezek kézi mozgatású berendezések.

A IV. fejezet 4.2. pontja a következőket tartalmazza:

„Az egyéb emelőszerkezetek kezelői részére a szakmai és munkavédelmi ismeretek elsajátítását munkavédelmi oktatás keretében az üzemeltető köteles biztosítani.”

A munkavédelmi oktatásról pedig az I. fejezet 6.2. – 6.4. pontjai a következőket tartalmazza:

„6.2. Ismétlődő, illetőleg rendkívüli munkavédelmi oktatásban kell részesíteni:

- az emelőgép kezelőjét, a kötözőt és a karbantartót évente legalább egy alkalommal,*
- az emelőgép kezelőt, a más – általa korábban még nem kezelt – emelőgéptípus kezelése előtt.*

6.3.¹⁰ A munkavédelmi oktatásokhoz az üzemeltető munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személlyel tematikát készített, amelynek ki kell terjednie a munkahelyek, munkaeszközök, a technológia kockázataira, annak elhárítására, a vonatkozó jogszabályok betartására.

6.4. Igazolható módon meg kell győződni a munkavédelmi ismeretek elsajátításáról.”

A képzés terjedelmének meghatározásához alapul lehet venni az EBSZ IV. fejezet 4.1. pontját.